SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

IV. No. 151. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, AUGUST 8, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го СЕРПНЯ 1987 РІК XCIV. Ч. 151.

1ДЕНТ ВИСТУПИВ В УКРАЇНСЬКОМУ ХРАМІ

Джерзі Сиτі, Н.Дж. — Президент Роналд Реґен видав свою проклямацію з нагоди Тижня Поневолених Націй і виступив з промовою з цієї нагоди у п'ятницю, 26-го липня в українському національному католицькому храмі Пресвятої Родини у Вашінґтоні.

У проклямації, серед інших дисидентів, Президент згадав Левка Лук'яненка, а в своєму слові Петра Рубана. Він теж висловив надію, що Українська Католицька і Православна Церкви в Україні дочекаються дня, що їх вірні зможуть молитись вільно.

Президента представив д-р Лев Добрянський у церковній залі, де було біля 300 осіб, запрошених організаторами — УКК і двох балтицько-американських організацій. Вступну і заключну молитви відмовив Владика Стефан Сулик. У мистецькій частині виступала українська танцювальна група „Каштан" з Клівленду.

З Президентом прибув шеф персоналу Білого Дому, Говард Бейкер, та деякі урядовці, в тому й українці.

На це відзначення Тижня Поневолених Націй у Вашінґтоні не були запрошені представники УНСоюзу, ані його видань — „Свободи" і „Українського Тижневика". Запрошеннями, як твердить пресове бюро Білого Дому, займалася Українська Інформаційна Служба у Вашінґтоні.

УПЦЕРКВА ПОЧИНАЄ СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Митрополича Канцелярія) — Українська Православна Церква започатковує святий ювілейний рік Тисячоліття в неділю, 16-го серпня ц.р., тут в Оселі св. Апостола Андрія Первозванного, посвяченням пам'ятника святій і рівноапостольній Княгині київській Ользі, мудрій володарці Руси-України, яка прийнявши хрищення, виховала свого внука, князя Володимира, який згодом сам охрестився і 14-го серпня 988 року проголосив Христову науку державним віровизнанням Руси-України.

Урочистість започаткування ювілейного року відбудеться за такою програмою: неділя, 16-го серпня, год. 9:30 ранку — Соборна Архиєрейська Служба Божа, яку очолять Блаженніший Митрополит Мстислав та Владики Антоній, Єпископ нюйоркський, та Іван, Єпископ едмонтонський.

Другим важним моментом в програмі того дня буде відзначення 45-ліття відродження ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви в 1942-43 роках у Києві, коли був хіротонізований на Єпископа переяславського Владика Мстислав, один, що ще залишився в живих з 12-ох єпископів рукоположених 1942 року. З цієї нагоди, після Літургії (приблизно год. 11-11:30), буде відправлений перед церквою-пам'ятником Молебень подяки за дарування Господом українському народові Хрищення у Христі та за опіку над українським народом та його святою Українською Православною Церквою у найтяжчі часи їхнього буття.

Після Молебня подяки (приблизно год. 12-12:15) відбудеться похід до пам'ятника княгині Ольги. Похід очолить церковна процесія на чолі з владиками і духовенством. За ними будуть іти Головна управа Об'єднання Сестрицтв УПЦеркви та представниці українських жіночих організацій в ЗСА. Далі будуть іти до пам'ятника парафіяльні сестрицтва, несучи таблиці з назвою своєї парафії і місцевости. Дуже цінним буде, коли кожне сестрицтво чи жіноча організація положать у підніжжя пам'ятника коли не вінок, то хоч в'язанку квітів.

Для представництв жіночих організацій і сестрицтв буде виділено окреме догідне місце, бо після посвячення пам'ятника, репрезентації жіночих організацій і сестрицтв перейдуть перед пам'ятником, складаючи поклін і квіти княгині Ользі.

Слово перед відслоненням пам'ятника виголосить Митрополит Мстислав, а після посвячення — президент Світового Конґресу Вільних Українців Петро Саварин. Представники організацій, що бажають мати слово та скласти дар на оздобу довкілля пам'ятника і опіку над ним, повинні завчасу повідомити про це головного розпорядника церемоній члена Консисторії Т. Бурку.

Пополудні того ж дня (приблизно о год. 2-ій), в Домі Української Культури відбудеться святковий бенкет. У зв'язку з цим пові-

(Закінчення на стор. 4)

АМЕРИКАНСЬКА СПЕЦІЯЛІСТКА ПОЧАЛА РОЗТОРОЩУВАТИ ВИКАЗКУ

Е. РОБЕРТСОН ТВЕРДИТЬ, ЩО НА ДОКУМЕНТІ БУЛА ІНША ЗНІМКА

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.) — Една Робертсон, американська спеціялістка від сумнівних документів, почала свої свідчення тут у четвер, 6-го серпня, на процесі І. Дем'янюка, стверджуючи на вступі, що здогадна виказка з вишкільного табору в Травніках є фальшивкою.

Спеціялістку представив адвокат Джан Ґілл, подаючи її наукові кваліфікації, публікації, зроблені експертизи тощо. Вона має диплом бакалявра з університету Західньої Фльориди (1975) в ділянці психології і там же здобула магістерку в 1977 році. Крім того вона має цілий ряд сертифікатів і дипломів в ділянці аналізи документів, фотознімок, відбитків пальців, чорнил, клеїв тощо.

Е. Робертсон вже раз робила аналізу виказки в 1984 році, але з копії. Вона сказала, що отримавши тепер ряд кольорових знімок виказки, а відтак працюючи в поліційній лябораторії в Єрусалимі від 26-го до 28-го травня по дев'ять годин денно, вона виготовила грубий альбом своєї експертизи і передала копії суддям, прокураторам і оборонцям.

Е. Робертсон ствердила, що знімка на документі не була на ньому оригінально. Знімка має дві дірочки, а на папері дірочок нема. До речі, при побільшенні на знімці можна бачити залишки матеріялу спинача, яким зроблено дірочки. Крім того під знімкою є залишки рідини до розріджування клею, а навколо знімки є маленькі скази від пінцет, які вживаються при відліплюванні знімки від документу.

У дальшому Е. Робертсон, яка проживає в Панама Сиτі, Фла., і там має свою лябораторію, ствердила, що документ, відомий тут як документ ч. 149, є мало зношений. Його рубці і середина, де згинається, є у відносно доброму стані, отже мусів цей документ десь лежати зложений, бо коли б його носила і показувала людина, він був би більше зношений.

Коли зложити дві сторінки документу, вони не сходяться, — ліва частина є більша від правої.

Перейшовши до підписів на документі, Е. Робертсон, яка порівнювала їх із неспірними підписами (стандартними), прийшла до заключення, що „нема досить підстав, що це правдиві підписи Тойфеля і Штрайбеля, а підпис Дем'янюка категорично не є його підписом".

Під підписом Штрайбеля, як і під печаткою біля підпису, є залишки клею, який там не повинен бути.

Перейшовши до самого фото, Е. Робертсон ствердила, що дві печатки на ньому не сходяться, навколо них є теж скази від пінцету, ці частини печаток які є на папері, є іншого кольору від тих, які є на знімці. Отже існує сильна можливість, що вжито дві половини печаток і неточно зліплено їх разом. Це вона перевірила вже тут в поліційній лябораторії відео-спектральним апаратом.

На цьому сесія закінчилася того дня і Е. Робертсон продовжуватиме свою аналізу документу ч. 149 у понеділок, 10-го серпня.

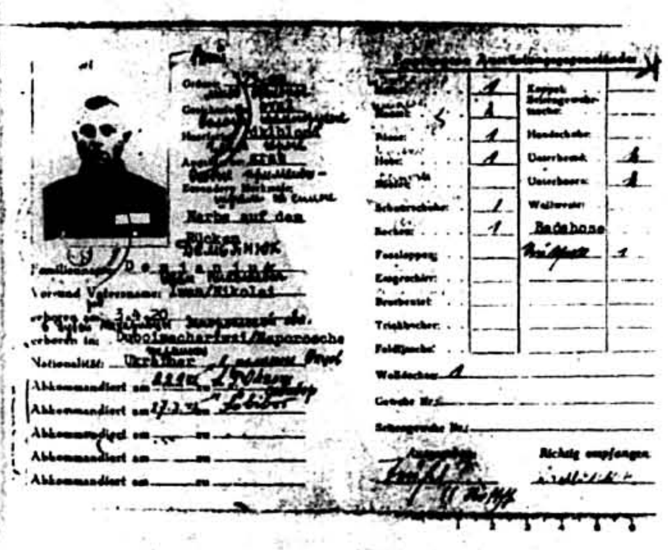

Фото з фотокопії лівої частини здогадної виказки з Травніків.

ІСНУЮТЬ ТРУДНОЩІ З ПРОПОЗИЦІЄЮ ЗАМИРЕННЯ З НІКАРАҐУА

Вашінґтон. — Нова мирова ініціятива президента Роналда Реґена у справі полагодження конфлікту в Центральній Америці з передумовою, що в Нікараґуа наступить перемир'я і воюючі між собою сторони розпічнуть переговори на базі цієї пропозиції, натрапила на принципові труднощі, як тільки сандіністи довідались, що Адміністрація ЗСА не має наміру вести безпосередні переговори з комуністами в Нікараґуа і що передумовою започаткування мирових переговорів є зміна політичної системи, яка й була причиною існуючого тепер конфлікту між ЗСА, нікараґуанськими антикомуністами і сандіністами.

Тамошній нікараґуанський президент Даніель Ортеґа пропонував, щоб обидві країни, тобто ЗСА і Нікараґуа, розпочали безпосередні міждержавні переговори, очевидно, без участи антикомуністичного визвольного руху і партизанських частин контрас, яких він називає, за совєтською звичкою „бандитами" і „вбивцями". Державний секретар ЗСА Джордж Шулц, займаючи становище до заяви Ортеґи заявив виразно і недвозначно, що Уряд ЗСА не буде вести безпосередніх розмов із сандіністами, бо це означало б, що Вашінґтон визнав їхню тоталітарну владу і комуністичну систему правління державою, і занихав підтримувати ті ідеї за які бореться нікараґуанський визвольний рух.

З'єднані Стейти Америки вдержують дипломатичні зв'язки з Нікараґуа і ведуть із сандіністами розмови такби сказати бизнесового характеру. Але коли йдеться про полагодження політичного конфлікту і вирішення чи держави Центральної Америки бажають толерувати комуністичну державу у своєму сусідстві, то це вже належить до їхньої компетенції і тільки вони, тобто держави Контадори, можуть цю справу позитивно вирішити.

У Ґватемалі, куди поїхав Даніель Ортеґа для участи в конференції президентів центральноамериканських держав, він заявив, що коли ЗСА відмовляться переговорювати безпосередньо з Нікараґуа, мирова ініціятива президента Р. Реґена залишиться тільки пропаґандивним маневром.

Як відомо, ініціятива Р. Реґена закликає обидві сторони — сандіністів і контрас, негайно припинити війну між собою, після чого повинен розпочатися повільний процес зміни політичної системи і виведення всіх закордонних частин з Нікараґуа, включно з політичними і військовими дорадниками, яких тепер там нараховується тисячі, зокрема кубинців і росіян. Президент ЗСА запропонував остаточну дату для замирення і припинення боїв на 30-го серпня цього року.

Покищо немає жадних познак, що сандіністи погодяться на визначену дату і прийняття самої ідеї мирного полагодження конфлікту. У випадку погоджености ЗСА є готові говорити із сандіністами безпосередньо про полагодження справ присутности американського війська в Гондурасі й інших заприязнених державах. Демократи в Палаті Репрезентантів і Сенаті, головно ті, які підтримують ідею полагодження конфлікту з Нікараґуа в мирний спосіб, критикували державного секретаря за його гостру заяву відмови переговорювати безпосередньо із сандіністами. Джім Райт, спікер Палати Репрезентантів заявив, що „ми воліли б, щоб Адміністрація була сформулювала цю заяву в більш делікатний спосіб". Однак після зустрічі з президентом Р. Реґеном лідер демократичної більшости в Сенаті сен. Роберт Бирд заявив, що він не виключає можливости безпосередніх розмов між Вашінґтоном і Манаґуа.

В Чикаґо відзначено Тиждень Поневолених Націй

Чикаґо (Лу К-а). — В неділю, 19-го липня ц.р., заходом Комітету Поневолених Націй на стейт Іллиной тут відзначено Тиждень Поневолених Націй, щоб черговий раз пригадати світові про існування комуно-московської імперії, яка поневолює різні народи.

Згідно з уведеним в Чикаґо звичаєм чергування, господарем цьогорічних відзначень були литовці. В год. 10:15 представники 16 різних націй із своїми національними прапорами зібралися біля литовської католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці та зорганізовано ввійшли до церкви.

В церкві була відправлена Архиєрейська Свята Літургія з участю Єпископа Брісківа. Під час Літургії відповідне слово до присутніх виголосив місцевий парох о. Закаравскас. Він привітав присутніх представників поневолених націй, а відтак пригадував, що ми не сміємо говорити, що ми вже зробили досить для поневолених народів, але навпаки, ми повинні постійно працювати в користь поневолених народів доки вони всі не будуть визволені з-під комуно-московського поневолення. Під час св. Літургії співав литовський церковний хор.

Після Літургії зібрані оформилися в похід, а відтак перейшли вулицями на подвір'я школи св. Марії. Учасники походу йшли із своїми національними та організаційними прапорами та несли різні транспаранти. В написах транспарантів, що їх несла українська група, засуджувалося Москву за її злочинні дії та підкреслювалося підтримку для президента Роналда Реґена. Українська група також роздавала летючки.

Офіційна частина відзначень Тижня Поневолених Націй почалася відспіванням американського гимну. Відтак слідувало представлення національних прапорів, які зайняли місце на трибуні. В рамках програми було відчитано ряд резолюцій, що були видані з нагоди Тижня Поневолених Націй урядовими чинниками та особами. Стейтовий репрезентант Герріс відчитав резолюцію асамблеї.

В рамках відзначень Тижня Поневолених Націй відбувалася в днях від 13-го до 17-го липня в центрі міста, на Дейлі пляза, відповідна українська виставка, в якій насвітлювалось поневолений сан України, а в днях від 20-го до 24-го липня, павільйон будинку стейту Іллиною відбувалася інша виставка, що була присвячена поневоленим націям. В середу, 22-го липня, з ініціятиви губернатора Тампсона, відбувся в тому ж будинку спеціяльний бенкет, метою якого було звернути увагу громадян стейту на Тиждень Поневолених Націй. На бенкеті Комітет Поневолених Націй на стейт Іллиной вимінив три особи за активність в користь поневолених народів, між якими був д-р Мирослав Харкевич, постійний представник до Комітету від українців.

В підготові бенкету губернатора активно працював його спеціяльний асистент адвокат Лев Казанівський, який був зокрема помічним для української групи.

Е. Шеварднадзе виступив на переговорах у Женеві

Женева. — Виступаючи на конференції 40 країн у справі безпеки і співробітництва в Европі, міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе заявив, що двостороння угода між ЗСА і СССР залежить від згоди З'єднаних Стейтів ліквідувати 72 західньонімецькі ракети „Першинґ-1". Він також загрозив, що на випадок відмови Совєтський Союз озброїть своїх союзників подібними ракетами.

Як відомо, ЗСА відмовляються обговорювати можливість ліквідації ракет „Першинґ-1" на тій підставі, що вони належать Західній Німеччині, а тому справа про їх існування не підлягає розглядові на американських переговорах.

„Так, ми ведемо переговори лише зі З'єднаними Стейтами, але мова йде про ліквідацію всіх боєголовок для обох кляс ракет: середнього засягу і оперативно-тактичних. Якщо ми говоримо про всі ракети, то це означає і ракети для західньонімецьких „Першинґів". — сказав Шеварднадзе. — Ми також маємо союзників, які можуть попросити встановити аналогічні ракети на їх територіях, і СССР не зможе їм відмовити".

Тим часом у Бонні лідер Християнсько-демократичної партії Альфред Дреґґер зустрівся з дорадником президента Роналда Реґена в справах крайової безпеки Френком Карлуччі. Після цієї зустрічі він сказав репортерам, що становище Західньої Німеччини щодо ракет „Першинґ-1" не змінилося. „Ми вже заявляли багато разів, що ці ракети не можуть бути предметом переговорів", — сказав він.

Керівник американської делеґації на женевських переговорах з СССР Макс Кемпелман сказав, що в промові Шеварднадзе є як позитивні, так і неґативні аспекти. Позитивним він назвав визнання совєтами того факту, що ми близько підійшли до угоди про ліквідацію ракет середнього засягу. Неґативним є спроби залякати Західню Німеччину. „Совєтська сторона повинна знати, що ми не маємо наміру чинити тиск на наших друзів", — сказав він.

Повідомляють, що Шеварднадзе вже зустрівся з Кемпелманом. Як відомо, його переговори з державним секретарем Джорджем Шулцом пляновані на середину вересня. Серед дипломатів ходять поголоски, що Вашінґтон має намір організувати зустріч на вершинах між президентом Роналдом Реґеном і Михаїлом Ґорбачовим у листопаді.

На випадок підписання угоди, СССР буде змушений ліквідувати 1,600 ракет середнього засягу, в той час, як ЗСА ліквідують тільки 316 ракет такої кляси.

Отець Б. Курилас, ЧНІ, розповідає про свої три улюблені проєкти

Отець Б. Курилас після інтерв'ю в редакції „Свободи".

Джерзі Сиτі, Н. Дж. (Людмила Волянська). — До редакції щоденника прибув на розмову гість з Бельгії, духовник, філософ, письменник і поет, редемпторист о. д-р Богдан Курилас, ЧНІ, у п'ятницю, 31-го липня ц.р., після рівно 11-річної перерви, бо був отець Богдан тут влітку 1976 року, і власне з тією самою ціллю, хоч тепер мав до нас, українців у Північній Америці ще й додаткове прохання — звернення.

Серед усіх відвідувачів — визначних українців, які з усієї української діяспори, гостюючи в Америці, приходять до редакції „Свободи", найбільше є тих, які обговорюють з членами редакції такі чи інші свої улюблені проєкти. Тепер це найчастіше проєкти до великої річниці — Хрищення України-Руси 1000 років тому, що святкуватиметься найбільш урочисто наступного року. До таких відвідувачів належить і о. Богдан Курилас, ЧНІ, бо й українська Бельгія, як і кожна інша країна вільного світу, де поселилися українців, відзначатиме річницю Тисячоліття в найбільш гідний і величавий спосіб. І ось тепер, — довідуємося, — там, у Бельгії, на українській Оселі на Франкополі, розпочинається будова храму Божого на прославу Українського Тисячоліття, в чому зацікавлені і місцеві українці і бельгійські чинники.

Отець Б. Курилас є ініціятором того задуму вже з-перед 11-ти років. Це він розпочав грошову збірку 10 років тому, яка й дала один мільйон бельгійських франків. Для побудови храму створився тоді ж Будівельний комітет під керівництвом інж. Івана Левицького; членами комітету стали виз

(Закінчення на стор. 4-ій)

У СВІТІ

ПЕРЕБУВАЮЧИ В ІНДІЇ з офіційною візитою, лідер Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат, засудив іранських екстремістів, які спровокували заколоти в Мецці і спричинились до масових жертв в людях і матеріялі. До Індії Я. Арафата супроводжали 15 його найближчих дорадників. Усі вони були прийняті на розмову прем'єр-міністром індійського уряду Раджівом Ґанді і мали змогу розмовляти з іншими індійськими політичними діячами й парляментаристами. Головною темою розмов в Ню Делі була справа припинення війни між Іраном і Іраком, збільшення допомоги Індією для ПВО, та інші справи, які в більшості залишились засекречені.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ФРАНЦІЇ Жак Ширак вже вдруге мусить обороняти престиж свого уряду після появи інформації у французьких газетах, що люди з його уряду ведуть засекречені переговори з Іраком про будову атомового реактора і допомогу Франції для Іраку, який перебуває у війні з Іраном. Як відомо, перший атомовий реактор знищили ізраїльські бомбовики, які виконали успішний рейд на Ірак і припинили на довгі роки експерименти над атомовою бомбою й іншою нуклеарною зброєю. Участь Франції у відбудові реактора може викликати неґативну реакцію Ізраїля й інших держав світу. Покищо Ж. Ширак заперечує інформації преси.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ СЕНАТ у вівторок, 4-го серпня ц.р., на внесок республіканського сенатора з Коннектикат Ловелла П. Вайкера проголосував законопроєкт про заборону виставляти в ЗСА скарби і пам'ятки з потонулого „Титаніка". Цей законопроєкт є відповіддю французьким водолазам, що мають намір видобути пам'ятки з „Титаніка".

ПЕНТАҐОН ВИРІШИВ знищити водневу бомбу з 1960 року, що є в шість разів сильніша за будь-яку бомбу чи ядро, які тепер знаходяться у нуклеарному арсеналі ЗСА. Департамент оборони відмовився від подання подробиць.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙИ суд дистрикту Колюмбія доручив Комісії реґулювання нуклеарної енерґії не зважати на кошти, коли треба перевірити діючі нуклеарні станції та встановити чи вони діють згідно з усіми правилами безпеки.

У ВІВТОРОК, 4-ГО серпня ц.р. з портового міста Портсмут, Ровд Айленд, виплив човном Джим Діксон, який хоче сам переплисти Атлантійський океан. Діксон, 41-літній урядник суспільної опіки з Вашінґтону, сліпий від сімох років, випливаючи з порту у своєму одноmщоглевому судні, устаткованому модерною технологією, сказав, що робить це тому, щоб доказати, що сліпці при допомозі технології можуть багато дечого довершити.

У СВОЇХ НАМАҐАННЯХ більше ізолювати Іран, Уряд президента Роналда Реґена обмежить торгівлю з тією країною, заявили урядовці Державного департаменту. Ці заходи є реакцією на напружену ситуацію між ЗСА та Іраном у Перській затоці. Хоча Уряд ЗСА твердить, що є невтальним у війні між Іраном та Іраком, то ці останні торговельні обмеження виявляються більш корисними для Іраку.

БАЗУЮЧИСЬ НА ІНФОРМАЦІЯХ туристів, федеральних властей та керівників летовища, спізнення, що їх мусіли переходити подорожуючі з чужих країн на летовищі Кеннеді у Ню Йорку, в цьому літньому сезоні значно поліпшилися. Все це, виявляється було зроблено після того, як в засобах масової інформації появилися критичні завваги про Службу іміґрації і натуралізації, і тоді більше затруднено нових інспекторів для перевірок туристів.

В СЕРЕДУ, 5-ГО СЕРПНЯ ц.р., у Об'єданих Націях, колишні знавці контролі озброєння в Адміністраціях президентів Джана Кеннеді та Джимі Картера і деякі члени ОН, заявили, що будуть домагатися заборони всіх нуклеарних збройних випробувань. Згідно з умовами договору частинної заборони нуклеарних випробувань з 1963 року, документі, в якому забороняється нуклеарні випробування на суші під водою та в просторі, з 86-ох країн, які підписали цей документ, потрібно тільки одну третю, тобто 29 країн, щоб домагатись конференції в справі поправки цього договору.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — ukrainian daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N J 07303

Мирна розв'язка проблеми Нікараґуа?

У Білому Домі відбулася нарада Президента з представниками овох партій в Конґресі, на якій виготовлено плян мирної розв'язки проблеми Нікараґуа. За тим пляном обидві сторони — уряд сандіністів, насправді комуністів, як і протикомуністичні партизани, звані популярно „контрас", мали би проголосити перемир'я і відмовитися від дальшої війни, уряд відмовився би від імпортування совєтської зброї та перевів би під міжнародною контролею вибори і завів би громадянські права, як свобода слова і друку, признання права самовизначення народів і т. п. Коротко кажучи, цей новий плян схвалений однаково Президентом, як Конґресом, передбачає, що сандіністський уряд Даніеля Ортеґи відмовиться від ролі совєтського сателіта, вімовиться від системи комуністичної диктатури та погодиться на заведення в Нікараґуа демократії, чого прагнуть і Америка і партизани „контрас".

У середу, 5-го серпня ц. р. президент Реґен виголосив у Білому Домі промову на цю тему перед журналістами, прочитавши текст того проєкту мирної розв'язки проблеми Нікараґуа, але відмовився відповідати на запити журналістів, залишивши це завдання державному секретареві Джорджові Шулцові. Більшість запитів підкреслювали „скептицизм" у реальність такого пляну. З відповідей Шулца найістотнішою була заввага, що Нікараґуа переживає велику економічну скруту і також потребує миру — та не виключене, що Ортеґа призадумається над тим, чи не варто заступити совєтську зброю поважною американською грошовою допомогою.

Увесь той плян, що його, за твердженням телевізійного коментатора каналу (Ен-Бі-Сі), автором був голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів демократичний ліберал Джеймс Райт, — цілком нереальний. Вимагати від Даніеля Ортеґи, щоб він із комуніста став демократом, це щось більше, як чудо, що з Савла стався Павло. Це щось таке, як сподіватися, що „мирно" — можна завести не „ґласність" Міхаїла Ґорбачова в СССР, а просто перемінити тамошню однопартійну комуністичну систему на плюралістичну демократію. Повний абсурд. Чому ж тоді створено взагалі той плян і чому державна верхівка Америки бере його настільки поважно, що сам президент Реґен і державний секретар Шулц персонально виступають в його обороні? Ситуація тільки сповидно заплутана, — насправді вона ясна і прозора. Американські демократи — лібeрали є заприсяженими пацифістами. Але прийшли до переконання, що воювати з Роналдом Реґеном, який всупереч усім зусиллям демократів все ще є величезною популярністю в народі, та легковажити собі створення під самим боком Америки другої Куби у постаті комуністичної Нікараґуа, — неможливо. Тому вони придумали таку „мирову розв'язку" проблеми Центральної Америки, де всі сусіди Нікараґуа прагнуть теж миру і не хочуть мати в Нікараґуа комуністичного режиму. Президент Реґен не міг відкинути з місця такий плян та наразитися на закид войовничого мілітариста. Навпаки, він погодився: „Пробуйте, покажеться, чи це вам удасться".

Очевидно, нічого з цього пляну не вийде. У Вашінґтоні перебуває тепер п'ятичленна делеґація „борців за свободу" Нікараґуа. Вони зразу заявили, що той плян, у виготовленні якого не брали участи, нереальний. Але, залежні в цілості від допомоги від Америки зброєю, вишколом і грішми не можуть сказати просто „ні", а мусять погодитися на той двомісячний термін, що його передбачає плян для переведення перемир'я і переговорів під міжнародними авспіціями та остаточним завершенням — демократизацією режиму в Нікараґуа. Коли виявиться, що з вини сандіністського уряду та в наслідок тиску від Москви і Гавани увесь той плян збанкрутує, тоді президент Роналд Реґен матиме повне моральне право виступити з вимогою до Конґресу давати масивну допомогу борцям за свободу: не одною, а п'ятьма сотнями мільйонів плюс військовий вишкіл борців за свободу.

Проблема Нікараґуа — болюча і пекуча. Вона була найпершою і найголовнішою причиною, чому звеличники протикомуністичного руху в Нікараґуа в особах Ричарда Сікорда, Джана Пойнтдекстера, Олівера Норта, МекФарлейна й інших повели засекречений продаж зброї Іранові, щоб дістати кілька мільйонів для борців за свободу в Нікараґуа. Довкола цієї проблеми ведеться теж гра між Білим Домом і Капітолем. Всі познаки вказують на те, що Білий Дім виграє.

Микола Бараболяк

ЗА „ГЛАСНІСТЬ" У НАШІЙ ГРОМАДІ

У минулих тижнях ми були свідками видовища на терені американського Конгресу. Інакше годі це назвати, хіба що вжити термін „soap opera". З одного боку сиділо два тузени конгресменів зі штабом щось чи не сотні адвокатів і їх помічників, а з другого — „свідки", чи радше „звинувачені". Йшлось ніби про те, щоб виявити правду. Але вийшло щось несподіване: хто стежив за цією „показухою", мусів дійти до переконання, що це все побудоване більш-менш на неправді, та що правда в політиці дуже складне явище. Політика не може обійтись у її виконуванні без деякої дози неправди. Все ж це не звільняє людей від обов'язку намагатись аналізувати політичні вартості і старатись дійти до якоїсь синтези. Правдою є, що Конгрес зробив велику помилку, підриваючи хвилево фінансову базу допомоги „контрас". Виглядає, що підтримка борцям за демократію у Нікарагуа є найрозумнішим заходом, який можна вжити в цій стадії, щоб послабити поширення впливів Кремля на порозі ЗСА.

Не без „але" і Президент, який, бажаючи жагуче звільнити закладників у Ливані, дав дозвіл, за підшептами з Ізраїля, постачати зброю такому ворогові Америки й арабського світу — як Хомейні. Все прикрито бажанням нав'язати політичні контакти з неіснуючими нині в Ірані „поміркованими" політичними силами. Важко теж погодитись з думкою, що Президент не „знав" про можливість уживання коштів з продажі Іранові зброї на допомогу „контрас". Наварили лиха. Винуваті представники Адміністрації, але політично не без відповідальности за цілу метушню і Конгрес. Але Конгрес — це той орган, що робить закони, і він, замикаючи вічі на свої похибки, шукає „злочинців" по боці Адміністрації. І щось то надто добре не вийшло, бо пересічний громадянин бачить, що „судді-конґресмени" не такі то святі, якими себе тими переслуханнями хочуть учинити. Американський виборець бачить у цій цілій „показусі" намагання понизити престиж республіканського Президента. Шукали за „димом із нагана", який щойно вистрелив... Не побачили того диму, бо правду якось приховано...

Розглядаючи питання „помилок" і „правди" в американському політичному житті, годі хоч не натякнути як мається справа у нас. Деякі читачі моїх писань закидають мені, що коли не писав би я на міжнародно-політичні, чи загалом політичні, теми, то все мушу „зачепити" питання наших політичних болячок. Для мене це природне.

Наша преса не може присвятити багато місця світовим подіям із уваги на її обмежений формат. Коли, отже, находить можливість і місце коментувати події світової політики, то повинна і мусить виносити тільки ці питання, які мають якесь відношення до наших визвольних змагань, або конфронтувати певні політичні явища у світі з подібними у нас, просто для політичного досвіду. Я, наприклад, находжу багато подібного в політичних настановах арабів і наших, і це спонукує мене, пишучи про політику арабів, снувати деякі рефлексії про нас... Так же теж насуває коментування деяких політичних заходів американської політики рефлексії про нашу поведінку на зовнішніх і внутрішніх політичних форумах. А тих наших помилок така сила-силенна.

Конфронтуючи, одначе, наші помилки з — американськими робиться іноді не так соромно за них. Бо поміркуйте: ЗСА світова імперія, з державницькою традицією, зі штабами випробуваних досвідчених політиків, з тисячами дорадників, постачає зброю тим, які так ганебно понизили престиж ЗСА тому декілька років аферою зі закладниками, переговорює потайки з тими, яких зве терористами, найгіршими бандитами. Жахлива помилка. Навіть прийнявши до уваги патріотичні мотиви Пойндекстера і Норта, важко погодитись з думкою, що вони діяли в державному інтересі ЗСА. Що ж тоді дивуватись нашим недосвідченим, майже „хлопчиськам", які відповідальні за непродумані і в результаті шкідливі, для нашого національного інтересу деякі ходи нашої визвольної боротьби в час після Другої світової війни? Політики відповідальні за „Ірангейт" і його „контра" - епілог не повинні бути караними за їхні вчинки. А все ж конечно виявити їх відповідальність, бо на довшу мету державна політика мусить спиратись на конституційних, більш стабільних підставах, а не тільки патріотизмі. Ніхто не звинувачує наших Нортів і Пойндекстерів за дії в 1941-47, за які вони відповідальні. Але було це, що вони творили, в інтересі нації? Розумно: легко про це говорити ex post facto. Не так легко було їм рішати в крутежі Другої світової війни. Але це доля національних провідників, що вони втішаються славою за успіх, а відповідальністю за невдачі. В умовах змагу двох мілітарних гігантів на нашій землі, без мінімального вигляду на якийнебудь успіх для нас, в інтересі нації було подбати за якнайкраще збереження субстанції народу, а не давати лютому ворогові нагоду її більше нищити. Нині Україна дуже, а дуже побита, а найболючіше те, що її еліта, найкращі сини і дочки погинули. Наші обставини очевидно не ті, що в Польщі. А я впевнений, що Ярузельський перейде до історії Польщі як державник-патріот. Він намагається у дуже важких умовах утримати субстанцію нації. І Польща стала під його проводом символом відпорности проти совєтизації. Я певен, що Ярузельський, „висповідавшись" у Папи на приватній авдієнції, дістав від нього „розгрішення" за його політику. Очевидно наші умови не такі корисні як у Польщі. Все ж на мій розсуд нам час перестати грозити ворогам, що будемо „битись".

Уже два місяці ми є свідками, як Америка аналізує помилки в її політиці і міркує як би то запобігти, щоб помилки не повторювались. Ми наклали табу на наші визвольні почини у недавньоминулому, нині уперто плекаємо і далі напрямні, які нам не принесли користі, а навпаки нанесли нашому національному інтересові чимало шкоди. Бо прийшов на Батьківщині час пригноблення і зневіри. Нарід зрозумів, що в нашій визвольній боротьбі треба шукати нових шляхів. В епоху озброєних гігантів-суперпотуг, „збройна боротьба" не може завести до мети. Для здоров'я нації конечно, отже, завести відкриту дискусію в питаннях нашої визвольної політики і стати відхиляти хоч рубець правди про наше минуле й сучасне. Кпимо собі з Ґорбачовської „гласности"... А є ця гласність у нашій еміграційній громаді? „Soap opera" в американському Конґресі може нас разити, ми всі за Олівером Нортом, ми захоплені його патріотичними мотивами, але чи на дальшу мету може американська політика спиратись на Нортах? Наші „Норти" теж бажали добра, і це їм на славу, але, на жаль, і наша визвольна, чи радше державна рація, не може спиратись на „нортівських" методах! В політиці треба мати перспективи. Політика мусить рахуватись із дійсністю, посягати по можливе для досягнення, а не продовжувати те, що завело в минулому.

НОВИЙ КОМАНДИР морської піхоти генерал Алфред М. Ґрей розпочав свою працю з поширеного пляну відновлення цілого корпусу, як теж і відновлення його репутації в очах пересічної громадськости. Минулого тижня ген. Ґрей в присутності біля 150 старшин середньої та вищої ранги на базі Лежун в Північній Каролайні заявив, що в корпусі морської піхоти настануть деякі важливі зміни. „Рівень якости нашого корпусу мусить підійти в гору".

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про зов крови

Проблема влиття українців поза батьківщиною у чуже море та у державу, в якій їм доводиться проживати, є постійною темою розмов, журби та наукових дослідів.

Але тут не поможе журба за наше і наступне покоління і не поможуть ніякі наукові досліди, які переконують нас, що асиміляція — це невідклична дійсність. Життя буде йти своїм руслом, незбагнутими ніким шляхами, на яких завжди буде повно несподіванок, яких не передбачають найкращі соціологи.

І саме у цьому повному непередбачених подій, світі зустрічаємо постійно випадки, коли обзивається зов крови в осіб, що вже давно не почуваються українцями, хоча з походження вони ними є.

Ось саме недавно ми мали нагоду завважати такі несподівані звороти до українського кореня при нагоді одного з численних літніх українських фестивалів, що зібрали велику кількість американських відвідувачів.

Вишивана сорочка на вистововому станку пригадала типічній американці, що „таку мала її баба і в ній хотіла бути похована" і зі соромливим ствердженням „I am also ukrainian", по її обличчі полилися сльози.

Інші, діставши в руки брошуру про Україну з її мапою, шукали за місцевостями і селами, що їх назви знали „з дому", з уст своїх батьків, і також це несподівано їм пригадало, що вони... українці з походження.

І так серед сотень припадкових людей на літньому фестивалі мішалися раз-у-раз із звуками українських пісень, тихі але щирі заяви „I am also ukrainian", а то й спроби сказати декілька слів у давно закиненій мові.

Слухаючи це, нам мимоволі пригадалися щораз частіші тепер випадки, коли наше молодше покоління із т. зв. політичної імігрaції після Другої світової війни зумисне говорить до своїх батьків і до своїх дітей по-англійському, немов, щоб показати своє знання і своє бажання забути про свій корінь. З яких причин? Кар'єри? Вигоди? Нам не відомо, але здається, що таки найбільшу ролю відіграє саме ця вигода, бож більшість із них знає українську мову і виростала в українському середовищі.

Розказують, що на недавній товариській імпрезі, де було понад 500 українських подруж чи „пар" у середньому віці, панівною мовою була англійська, а темою розмов не Україна, а професія, хати, авта і т.п.

Чи у цій генерації не може пробудитися зов крови, так як у дітей чи внуків нашої заробіткової іміграції?

Так воно можливе. Не так давно мали ми нагоду довідатися про подію, яка таки викликає оптимізм.

У далекій Бразилії, у Ріо де Жанейро, перебувала на однорічних студіях молода американська студентка по-батькові, українка. Виконуючи свій щоденний ранній біг у місцевому парку, вона зустріла іншого молодого ентузіяста фізичної заправи. Розговорилися спершу португальською мовою, а коли молодий чоловік завважив, що мова його нової знайомої не найкраща, прийшло друге питання — чи вона американка. У відповідь наша студентка вияснила, що властне кажучи ні, бо її батько українець, а мати німка. Яке було її здивування, коли довідалася, що і співрозмовець не бразилієць а і в нього батько українець а мати німка, і приїхали вони до Бразилії після Другої світової війни. Зворушені тим виїмковим збігом обставин, вони скоро почувалися немов рідні, маючи це саме коріння і ствердили опісля, що вони обоє почуваються українцями.

Відтак наша студентка розказувала про цю зустріч з помітним зворушенням і, здається, вона вплинула на те, що сьогодні вона є активісткою в українській громаді.

Може наші читачі сподівалися, що ця „бразилійська історія" закінчиться „геппі-ендом" та весіллям на Союзівці — але у нашій добі чимраз менше таких наївних розв'язок.

О—КА

Лев Яцкевич

КРІЗЬ УЩЕЛИНУ НАСТУПНОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

II.

Зовнішній вигляд американських міст в 2000-му році перейде велику метаморфозу. Коли до наших часів мрією кожного американця був дім-осібняк, з невеличким городом, в 2000-му році кошт такого дому дорівнюватиме одному мільйонові дол., не враховуючи високих коштів його опалення, охолодження, консервування та фантастично високих коштів забезпечень. У 2000-му році наступив радикальний зворот до побудови двох родів домів: збірних та підземних.

Замість будувати тисячі домів з окремими дахами — в 2000-их роках будується кількадесят збірних домів-дільниць, покритих одним спільним дахом, проміром двох кілометрів. Такі спільні доми, не тільки набагато дешевші, але й ощадніші для опалювання та охолоджування.

Родини, що не люблять збірних домів, купують доми підземні, покриті однометровою верствою землі. Такі доми не треба огрівати, охолоджувати малювати та направляти. Кусок землі над таким домом можна використати, як городець на вирощування городини. Або ще краще, як збірник сонячної енергії.

Але найбільш радикальні зміни зайшли внутрі мешкальних домів, серце яких становить двонапрямна телевізія та двосторонній телефон. Телевізія становить зв'язок із світом, кіном, біржею, кінними перегонами, виборами та викладами в університеті. Відеотелефон дає безпосередню сполуку та контакт з урядом здоров'я та лікарем, який може на віддаль перевірювати стан здоров'я пацієнтів та при допомозі компютора ставити діягнози їхніх недуг.

У висліді біологічної революції та медичного поступу, в останніх 25-ох роках продовжено багато років життя людей. І саме їхня довговічність становить в двотисячних роках одну з найбільш вагомих соціяльних проблем. Середній вік жінки в 2000-их роках, замість 79 років, становить 94 роки, чоловіків, замість 72 років, 86 років. Згідно із статистикою, два мільйони американців стали сторічними. Соціяльну емеритуру тих всіх стариків мусять оплачувати працюючі із своїх податків, що дорівнюють середньо 25 відс. їх платні.

Багато людей боїться, що такий вік нашого життя матиме великий вплив, і то в консервативному напрямі, на зміни політичного підсоння у ЗСА. Контроверсійні наслідки біологічної революції витиснули також свій слід на методах та засобах навчання у школах, у яких вживається медикаменти для збільшення видайности мозків шкільних дітей. Аналогічні медикаменти стосує шкільний фармаколог для присмирення гістеричних та надто рухливих дітей. Він стежить також за тим, щоб учні отримували в пору потрібні хемічні речовини, що впливають на розвиток їхнього росту, способу думання та розвитку математичних чи мистецьких здібностей.

„Не знаю чи я особисто доживу до 2000-го року — пише автор згаданої статті, — щоб побачити чи мої футорологічні прогнози сповнилися. Хоч не слід при тому забувати, що нам усім вдалося, так би мовити, проковзнутися крізь сильце великої катастрофи 80-их років і, всім нам здається, що наше життя стало більш цивілізоване та менш матеріялістичне, але щораз більша дегуманізація нашого життя, головно в біологічному аспекті, заставляє нас до застанови чи ті всі великі досягнення нашої 'цивілізації' не становлять, радше її реґресу".

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ західніх дипломатів, тих, що перебувають в Кабулі, Іслямабаді, Пакістан, і Ню Делі, Індія, в Афганістані ведуться тепер дуже жорстокі бої між совєтськими окупаційними військами, афганською армією, яка здеморалізована до краю, і антикомуністичними повстанцями. Центр головного бою проходить у південній провінції Кандагар. Саме місто Кандагар вже перетворене в руїни, але совєтські гарматні і ракетні частини продовжують обстріл окраїн міста думаючи, що там скриваються повстанські відділи. Джетові бомбардувальники бомблять околицю тільки вночі, побоюючись протилетунських ракет, які звичайно попадають в ціль і знищують літаки. 27-го липня ракетою „Стінгер" був знищений совєтський транспортовий літак, на покладі якого були високі старшини совєтської і афганської армій. Ходять поголоски, що афганські пілоти відмовляються летіти вдень між Кандагаром і Кабулем, а кількох відмовників тамошній режим вже розстріляв за невиконання наказу. Бої відбуваються також довкола столиці Кабулю, де совєтські частини ледве вспівають відбивати наступи муджагедінів.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ засобів інформації, у вівторок, 3-го серпня ц.р., одноголосно скасувала т.зв. доктрини справедливости, мотивуючи це тим, що ця доктрина обмежує свободу слова журналістам. „Ми стараємось дати електронічній пресі ці самі забезпечення першої поправки Конституції, які мало друковане слово, від початку існування нашої країни", — заявив предсідник комісії Деніс Р. Патрик.

Петро Курогир

ГОЛОДОМОР У НАШОМУ СЕЛІ

Про московський злочин супроти українського народу було вже багато написано й напевно ще більше появиться зізнань і очевидців ґеноциду 1932-1933 років. Примара голоду не опускає мене по нинішній день.

Після НЕП-у почали розкуркулювати заможніших селян, і до цієї групи належали мої батьки, в яких було 8-гектарів орної землі, два коні, два вози й сани. Дід мого батька, Назар, і бабуня, Уляна, мали пасіку з 500 вуликами і дві діброви, на які літом вивозили пасіку. Коли почали розкуркулювати, то від нього забрали пасіку й 90 десятин землі, а як прийшов в 1932-1933 роках голод, то їх викинули з хати, Назар з розпуки скочив у колодязь і втопився, а його жінку Уляну забрали до сільради в льох і годували її замерзлою бараболею, так, що вона через кілька днів померла з голоду.

Коли черга прийшла на нас, то тодішня влада забрала від моїх батьків два великі сади. В саді, який знаходився коло діброви, зробили комуну, а в селі зі саду зробили для школярів ботанічний город. Школярі ходили до того саду розпізнавати дерева, за вказівками тодішнього натурознавця Мічурина. В 1932-33 роках мої батьки закопали пшеницю і жито в підземелля, а коли люди не могли виконати накладених на них норм здачі зерна, то влада зліквідувала ввесь наш інвентар. Нарід залишився без куска хліба й найконечніших засобів до харчування.

Усім було відомо, що в той час, коли голод охопив цілу Україну, то Москва робила „демпінг", продавала зерно в три рази дешевше від тодішнього міжнародного ринку, а як не було покупців, пшеницю висипали в Чорне море. Ніхто на Заході й не повірив, що в той самий час шалів голодомор в Україні.

Весною 1933 року люди їли лободу, траву й кропиву. Моя мама робила зупу з кропиви й лободи. В той час я ходив до 2-ої кляси тамошньої школи. Коли приїхав до нас член Політбюра — Жданов, тоді, ми дістали гарячий сніданок. Жданов приїхав до Гайсену люксусовим потягом і на тому мітинґу заявив, що немає ніякого голоду. Перед його приїздом, харчівні приготовили подостатком їди. Люди, що йшли коло ресторану на зустріч з Ждановим, бачили, що Жданов приніс полегшу для мешканців Гайсену, але, повертаючись з мітинґу, застали харчівні порожні.

Нам, школярам, давали гарячі сніданки. Я мав тоді дев'ять років. Я йшов до школи левадами, і через річку кладкою. Стежка, якою я проходив, заросла великою травою, серед якої обабіч люди з голоду вмирали. Одні були худі, а інші напухали, а з їх уст прискала понад метер вгору піна. Я боявся повертатися домів цією стежкою, щоб ще раз не бачити цієї людської трагедії. Вдруге, я повертався додому головною вулицею села.

Наші гарячі „Ждановські" сніданки — це була юшка в якій навіть не було, ані картоплини, ані крупини, тільки мухи літали над тарілкою.

Через кілька тижнів, помер з голоду мій вуйко Іван, разом з чотирма своїми діточками. Мій дід по мамі, йдучи до міста, помер також з голоду. Усіх тих, що йшли до міста, шукати за харчами, міліція зганяла коло різні, недалеко якої був жидівський цвинтар у доброму стані, тоді, як усі наші православні цвинтарі були занедбані. Людей, що вмирали з голоду, міліція, переважно жиди, скидала до збірної ями. Мого дядька Атаназія, жиди випадково забрали на жидівський цвинтар і він спасся. Осіб, які ще дихали, розстрілювали.

У моєму селі було 462 господарства — дві тисячі двадцять людей. У 1935 році, після голодомору залишилося тільки 309 осіб. У сусідніх селах, не хочу їх вираховувати, майже ніхто не лишився в живих. Тому, що наше село було „проґресивне", відсотково, там більше осіб спаслося.

Мій батько, побачивши комуну — нісенітницю сталінської імперії — втік у Москву, бо там можна було дістати працю і зберегти себе при житті. Мій брат Дмитро, маючи два роки, помер з голоду. Батько з Москви посилав нам пшоно й крупи, а на пошті все обкрадали. Як він про це довідався, то щотри місяці вночі приїжджав з Москви й на плечах ніс майже 15 кілометрів від станції до села три пуди пшона й крупи. Одного разу, як він вночі зі своїм ладунком ішов до своїх рідних, затримали його хлопці з Холодного Яру, забрали від нього пшоно й крупи, залишили йому тільки одну хлібину.

У нашому селі була кооператива, продукти в якій були тільки для партійних. Хлопці з Холодного Яру, вночі, одного разу забрали все, що тільки там було в цій кооперативі. НКВД перетрясло ціле село, але ні одного з тих, що обтрясли кооперативу вони не знайшли.

Для читачів „Свободи" подаю свій епізод з пережиття трагедії земляків мого села, бо це мариво минулого стоїть перед моїми очима до сьогоднішнього дня. Село коло Гайсену — на Уманьщині, поблизу Холодного Яру.

Чорнобиль і ми у вільному світі

У першу річницю нуклеарної катастрофи в Чорнобилі українці в Апопка, Фльорида, зібралися, щоб згадати жертви цієї страшної події на Україні. В неділю, 26-го липня, ц.р., в Домі Українського Об'єднання св. Володимира парох української католицької церкви о. Іннокентій Ричкун відслужив Службу Божу за здоров'я та скоре видужання поранених у жахливій катастрофі Чорнобиля і панахиду за поляглих у тім страшнім випадку.

Відтак предсідник Українського Об'єднання св. Володимира Остап Забитко відкрив Академію, у своїм слові підкреслюючи, що це жалібні сходини. Він казав: „Ми прийшли, щоб пригадати собі, як жорстоко Москва нищить наш нарід", і щоб подумати, яку поміч ми тут, на вільній землі Вашінґтона, могли б дати Україні.

Змістовну доповідь про Чорнобиль дав Степан Ковальчук. Він підкреслив, що Москва старалася затаїти те велике нещастя нашого народу, але їй цей раз в тім не пощастило: правда вийшла на світ. Тут бесідник вказав на малюнок, що був намальований 10 днів перед випадком у Чорнобилі. На малюнку зображений атомовий реактор в Чорнобилі у вогні. Так Бог хотів, щоб заздалегідь поширити правду про нужденне життя нашого народу і ця правда про поневіряння українців на рідній землі блискавкою облетіла газети, телебачення і радіо по всій землі Вашінґтона. Намалював образ Степан Ковальчук.

Наша громада має чим похвалитися: вже 11 років підряд влаштовуємо ми по школах Апопки й околиці програму „Що це є Свобода". Програма написана доступно і має багато прикладів. Перша частина є про свободу в Америці, а друга частина — про неволю в червонім „раю". В другій частині влучно представлено терпіння українського народу, включно з голокостом 1932-33-іх років. У програму додано фільм „Писанка".

Американська організація „Поміч Людині" дає три нагороди для учнів шкіл, що напишуть найкращий есей про американську пресу і як вона подає відомості про науку в школах. Це добра інформативна робота, корисна і для нашої української визвольної справи.

Щиро сприймають цю українську програму школи, провідники міста та різні місцеві організації. Доказом цього є те, що протягом 11-ти років американці підтримують цю програму морально і матеріяльно. Тож треба нам усім зрозуміти, що найбільшою допомогою для України є ширення правди про підневільне життя в т. зв. УССР. Нехай громадянин у вільному світі, — говорив бесідник, — довідуються про комунізм у дії, а зокрема — комунізм совєтського зразка.

Далі голова 380 Відділу УНСоюзу Василь Фіцик відчитав вірш „Чорнобиль", що його написав Семен Дуда. Після Академії відбувся спільний обід, що його приготували пані з жіночої секції Українського Об'єднання св. Володимира. Тут треба підкреслити, що львину частину цього святкування підготовили члени і членки Українського Народного Союзу.

Союзовець

Українська Центральна Репрезентація в Бразилії

Минуло два роки, як в місті Куритибі, столиці провінції Парана в Бразилії завдяки зусиллям голови Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ) д-ра Петра Саварина була заснована Українська Центральна Репрезентація, щоб гідно заступати інтереси української громади перед бразилійськими властями, як рівнож координувати спільно зі всією українською діяспорою боротьбу українського народу проти червоного окупанта України.

Це було під час візити д-ра Петра Саварина до Південної Америки. Два дні тривали інтенсивні наради, щоб змогти нарешті заснувати таку репрезентацію централі, які вже існують у всіх країнах вільного світу, де є великі скупчення української еміґрації. Дуже багато допомагала д-рові Саваринові в цій нелегкій праці його енерґійна дружина пані Оля. Також дуже активну участь в тих дводенних нарадах брав автор цих рядків, який хоч в цей час ще жив в Арґентині, але якраз тоді гостив у Бразилії. Також допомагав у нарадах сьогоднішній голова Української Центральної Репрезентації в Арґентині Богдан Коваль, що супроводжував д-ра Петра Саварина в його поїздці до Бразилії.

В склад новоствореної Центральної Репрезентації в Бразилії увійшли представники таких організацій: Українське Т-во святого Івана Хрестителя, Хліборобсько-Освітній Союз, Асоціяція Українсько-Бразилійської Молоді, Українсько-Бразилійський Клюб, Українська Автокефальна Православна Церква в Бразилії, Українське Т-во „Соборність" (з міста Сао Пауло), а згодом Українсько-Бразилійський Культурний Центр і Т-во Прихильників Української Культури.

27-го червня ц.р. в осідку Хліборобсько - Освітнього Союзу відбулися річні звичайні загальні збори. Заслухавши звіти уступаючої управи з цього першого періоду праці, яка зістала одобрена одноголосно, приступлено до вибору нової управи на наступний дворічний період.

Після деяких дискусій нова управа була вибрана в такому складі: голова д-р Афонсо Антонюк (перевибраний); містоголова мґр Павло Дубицький; секретарі Нестор Кутинський і Доротей Ґавдида; скарбник д-р Богдан Савіцький; референт суспільної опіки проф. Роман Орищин; референт зовнішніх зв'язків й інформації інж. Олег Шиманський; референтка культурно-освітна проф. д-р Оксана Борушенко; директорка господарського департаменту проф. Надія Киричук. До Контрольної комісії зістали вибрані: Василь Чмир, мґр Зенон Сисак і протоєрей о. Микола Милусь.

Продовжуючи дискусії над темою різних пожертв, які так напливають до Бразилії від щирих жертводавців, головно з теренів Північної Америки і Канади, на різні цілі, як релігійні так і культурно-освітні і студійні, а головно для економічно потребуючих в галузі рільництва, постановлено створити при Центральній Репрезентації так звану Допомогову фундацію, щоб таким чином зцентралізувати всі допомоги, які приходять, головно з-за кордону, щоб вони дійшли там, де потрібно і до дійсно потребуючих.

Отже, по довших дискусіях постановлено вибрати першу управу для Допомогової фундації при Українській Центральній Репрезентації в Бразилії в такому складі: голова Гілярій Безручка, 1-ий містоголова Діонізій Опушкевич, 2-ий містоголова інж. Петро Єдин, 1-ий секретар проф. Роман Орищин, 2-ий секретар Антонія Сисак, 1-ий скарбник Леонард Давибіда, 2-ий скарбник Наталія Ващинська.

Бажаємо успіхів новобраній управі, а головно новоствореній Допомоговій фундації на цей новий дворічний період.

Д-р Михайло Рубінець

Успішний український фестиваль на Лонґ Айленді

Т. Копистянська-Арнао демонструє писанки на українському фестивалі.

Бабилон, Н. Й. — З ініціятиви парохіян української католицької церкви Пресвятої Родини у Вест Айсліп, Н. Й., тут, на парохіяльній посілості, відбувся в неділю, 26-го липня ц.р., великий український фестиваль, що зібрав понад 2,000 осіб, переважно не-українців.

Окремо покликаний до того діла комітет під проводом пароха о. Антона Кучми довгими тижнями підготовляв фестиваль, а перед усім постарався про його рекляму і розголошення по довколишніх католицьких парохіях.

Зацікавилася також фестивалем місцева преса і тижневик „Саффок Лайф", що помістив з датою 22-го липня ц.р. довший репортаж про українське народне мистецтво, а зокрема про писання писанок, пера Елізабет Тоніс, яка зробила інтерв'ю з Теодозією Копистянською-Арнао. Авторка репортажу точно описує писання писанок на підставі інформацій української писанкарки, а при тому подає також інформації про Україну, родину Копистянських і про українську громаду Бабилону і Вест Айсліп, що є членами місцевої парохії УКЦ Пресвятої Родини. Багато читачів „Саффок Лайф" — тижневика, який дістають усі мешканці повіту Саффок, прибуло на фестиваль, зацікавлені репортажем і можливістю побачити зразки українського народного мистецтва і посмакувати українські страви.

Кількість відвідувачів українського фестивалю перейшла усі сподівання організаторів, так що в скорому часі випродано усі харчі та увесь товар, який був розложений на столах. Поруч із писанками, найбільше зацікавлення викликували українські вишивки та зразки народного вбрання, що їх підготовила Христина Леонард. Учасники фестивалю не-українці одержали інформаційні летючки про Україну англійською мовою, які подарував в тій цілі Український Народний Союз.

Наслідком такої пропаґанди цей вдалий фестиваль приніс не лише матеріяльну користь (дохід призначений на потреби церкви), але також моральну і цілий ряд зворушливих моментів, коли на підставі карти України та зразків українського мистецтва деякі з присутніх відкривали свої українські „коріння" і пригадали своє українське походження, про яке були вже забули.

Можливо, що цей день в українському довкіллі допоможе їм повернутися до давньої, забутої великої родини, що її ім'я українська спільнота.

О. К.

Композиція Ю. Фіяли в основі ювілейного святкування

Канадський композитор українського роду Юрій Фіяла написав Службу Божу з нагоди Тисячоліття Хрищення України.

Світової слави композитор написав цей твір на замовлення Єлисавети Лісової-Андерсон, диригентки хору при парафії св. Василія в Едмонтоні, яку ведуть Отці Василіяни. Його вже вивчають в Едмонтоні співці-добровольці з парафіяльного хору св. Василія і хорів „Верховина", „Дніпро", як теж з околиць Мондеру, Сейнт Майкел, Веґревил та інших місцевостей на схід від Едмонтону.

Юрій Фіяла народився в Києві 31-го березня 1922 року. Він студіював музику в Києві, Берліні і Брюсселі. В Києві серед його учителів були Борис Лятошинський і Лев Ревуцький. У Берліні серед воєнних обставин вчив його світової слави диригент Вільгельм Фуртвенґлер.

Після війни Ю. Фіяла поселився у Брюсселі, де три роки займався виключно композиторською працею завдяки стипендії, яку одержав від Ватикану в 1946 році. До Канади приїхав 1949 року і поселився в Монтреалі, де він грав на піяно і на органах, вчив музику, а від 1967-го року працює у російському відділі закордонної служби „Радіо Канада".

Ю. Фіяла має понад 200 композицій модерного стилю, з яких деякі були опубліковані. Комітет Українців Канади нагородив його 1974-го року медалею Тараса Шевченка.

Поштовх до створення нової Служби Божої дав новоприбулий до Канади колишній диригент Київського державного академічного театру опери і балету маестро Володимир Колесник. Він заохотив Андерсон, щоб замовила цю Божественну Літургію для хору парафії св. Василія в Едмонтоні, як гідне відзначення Тисячолітнього ювілею Хрищення України. Маестро Колесник є головний викладач на щолітніх курсах, які влаштовує Українське Музичне Товариство Альберти, а Андерсон вже вісім років побирає ці курси.

Прем'єра відбудеться в Едмонтоні за старанням єпископа Димитрія Ґрещука в українській католицькій церкві св. Василія 23-го серпня ц.р. об 11:00 вранці. В пляні є зарекордувати цю композицію. Коло сотні співців-добровільців працюють щоб вивчити композицію Юрія Фіяли, який не боїться вживати дисонансів у своїх творах.

Отець Р. Кравець, ЧСВВ

ОДВУ пом'януло бл. п. проф. П. Стерча

Напередодні 40-го дня після смерти бл. п. проф. д-ра Петра Стерча, ОДВУ пом'януло свого улюбленого, дуже ціненого і незабутнього голову, який передчасно й несподівано покинув нас, залишаючи прогалину, яку буде тяжко заповнити. 19-го липня ц.р. на оселі ОДВУ ім. О. Ольжича в каплиці св. Андрея була відправлена заупокійна Служба Божа за спокій душі бл. п. Петра Стерча, яку відслужив капелян оселі о. М. Горошко. Нав'язуючи до слів святого Євангелія, о. капелян в глибоко продуманій проповіді вказав на великі заслуги покійного, як під релігійним, так і під національним оглядом. Він був справді глибоко релігійною і патріотичною людиною, підкреслив проповідник. Після Служби Божої була Панахида, яку відслужили отці М. Горошко і Б. Левицький. В богослуженнях і в Панахиді взяли участь дружина покійного Ірена, дочка д-р Оленка, члени Центральної Управи ОДВУ, члени відділів ОДВУ, членкині Українського Золотого Хреста і багато парафіян оселі. Співав гарно хор під диригентурою Василя Пізаря. Почесну стійку з прапорами тримали М. Ящук і А. Ґелетканич.

По полудні у великій залі оселі відбувся поминальний обід, в якому взяли участь знайомі і приятелі покійного. Проводив обідом перший заступник голови ОДВУ інж. В. Процик. Він попросив до слова кількох промовців. Першим говорив теперішній голова ОДВУ проф. д-р М. Пап. Промовець є земляком покійного П. Стерча з Карпатської України. Він поділився спогадами з буревійних днів Карпатської України в її змаганні до державного життя, де Петро Стерчо відігравав велику ролю. Потім згадав про студентські роки в Німеччині, а наприкінці — про побут на цьому терені, де доводилось йому тісно співпрацювати з покійним.

Щоб пам'ять про св. п. П. Стерча ніколи не вгасала, треба нам не забувати цінних заповітів, які залишив нам покійник. М. Середович пізнав П. Стерча ще у 50-их роках в ЗСА, часто зустрічав його на конференціях, нарадах тощо. Бували деколи палкі дискусії і часом „лянсувала" думка, що, мовляв, П. Стерчо не респектує думки інших і ставить на своєму. Це цілковита неправда. Петро Стерчо був дуже вимогливим до себе й такі вимоги ставив до інших. Будучи його секретарем у системі ОДВУ, промовець пізнав його ще краще й переконався, що працьовитість покійного була прямо неймовірною.

Опісля промовляв перший заступник голови ОДВУ В. Процик. Він подав надзвичайно цікаву картину зі споминів з минулого, а його дуже тісна співпраця з покійним дала йому можливість всесторонньо його пізнати й він з цим поділився з присутніми. Д-р Богдан Шебунчак говорив про тісну співпрацю в тому часі, коли він був головою ОДВУ. Наради затягались до пізньої ночі й тепер треба б перепросити дружину П. Стерча, яка теж на спала. Степан Селешко з'ясував широко свою співпрацю з покійним на оселі ім. Ольжича. Андрій Ґелетканич говорив про першу зустріч з П. Стерчом у Німеччині й про поміч, яку він для нього виконав.

Поминальний обід закінчено піснею „Видиш, брате мій".

М. С.

У Клівленді помер сотник Армії УНРеспубліки В. Дзюблик

У вівторок, 14-го липня, у сні помер у Клівленді сотник Василь Дзюблик, учасник Визвольних змагань, і, зокрема, учасник бою під Крутами 29-го січня 1918 року. Був він лицарем Першого Зимового походу, в якому під командою генерала М. Омеляновича-Павленка відбув рейд у запілля Добровольчої і большевицької армій. Народився св. п. Василь Дзюбик 25-го грудня 1893 року на Кубані; середню освіту закінчив у Катеринославі, тепер Дніпропетровське. З Першою старшинською школою в Києві був висланий на оборону столиці проти большевицької навали М. Муравйова, а, повернувшись після бою під Крутами, де мав щастя лишитися живим, вступив до Загону запорожців ім. Северина Наливайка. За участь в Зимовому поході був нагороджений вже на еміграції Залізним Хрестом.

Відбувши понад дворічне інтернування в таборах у західній Польщі, влаштувався св. п. Василь Дзюблик учителем у селі Піддубці біля Луцька на Волині, звідки внедовзі переїхав до Луцька на працю у Братстві при церкві Чесного Хреста. Від вересня 1941 року німецькі нацисти в'язнили його у Монтелюпіх у Кракові, а скитальські роки пробув сотник у Зальцбурзі в Австрії. В 1950 році св. п. В. Дзюблик виїхав з Австрії до ЗСА, до Вільмінґтону, Делевар, де попри зарібкову працю трудився у Відділі УККА. Він також там одружився із вдовою Марією Лісовик, яка померла в 1981 році.

На початку 1960-их років переїхав св. п. Василь Дзюблик до Клівленду, в якому прожив до смерти, за винятком кількох років перебування з родиною в Бовлінґ Ґрін, Огайо. У Клівленді співав у хорі парафії св. Володимира, був в Управі відділу ОбВУА, дописував до преси, хоч недомагав на очі. В останніх роках альтруїстично помагав співмешканцям у Домі старших громадян у давній „українській" дільниці Клівленду, за що був вшанований Грамотою від американської Армії Спасіння.

Похоронами 17-го липня керував декан УПЦеркви митрофорний протоієрей Степан Ганкевич з Парми, а попереднього вечора після Парастасу прощалися із св. п. сотником В. Дзюбликом Степан Зорій від Ветеранів, які держали стійку при домовині, та Степан Кікта від громадян. Прощав спочилого також отець-декан Ст. Ганкевич.

Тіло кубанця, сотника Армії Української Народної Республіки Василя Дзюблика спочило у Клівленді на цвинтарі Бруклин Гайтс в українській секції біля його дружини. Покійний залишив у смутку лиш пасербицю Галину Дмитревич, одружену з Леонідом Дмитревичем, колишнім балетмайстром у Клівленді.

Степан Кікта

ЦІНИ НА ЗОЛОТО зросли на біржах в цілому світі включно з біржою в Ню Йорку де ціна піднеслася на 13.25 дол., тобто до суми 477 дол. за унцію. Все це знавці біржі приписують загрозі страйку у Південній Африці.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. д-ра Василя Вишиваного
складаємо
25.00 дол. на відзначення Тисячоліття Християнства в Україні,
25.00 дол. на Український Музей в Ню Йорку.
Катря і Володимир ВАЛЬЧУКИ

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого
ЧОЛОВІКА, ТАТКА та ДІДІ
бл. п. д-ра
ЮЛІЯНА ПОЛІТИЛА
була відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., 5-го серпня 1987 р. о год. 7:15 ранку.
Дружина — АННА
Донька — д-р МАРТА з родиною

У ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
бл. п.
Володимира Кобзяра
буде відправлено
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
15-го серпня 1987 р. о год. 10-ій ранком
в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.
ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ з РОДИНАМИ
•
З цієї сумної нагоди складаю 1,000 дол. на СПОРТОВІ ТАБОРИ „СІЧ".
ОЛЬГА КОБЗЯР

Окружна Управа Відділів УНСоюзу в Рочестері, Н. Й.
ділиться сумною вісткою зі своїм Членством і Союзовою Громадою,
що дня 25-го липня 1987 р., несподівано, відійшов у Вічність, проживши 74 роки
св. п.
Володимир Гавриляк
довголітній секретар 316-го Відділу, голова Округи УНС та головний радний УНСоюзу.
•
Опечаленій Родині висловлює глибоке співчуття
Окружна Управа Відділів УНС в Рочестері, Н. Й.

Відділ Українського Патріярхального Товариства у Ню Йорку
повідомляє своїх Членів й Українське Громадянство, що 25-го липня 1987 р., після довгої і важкої недуги, на 75-му році життя помер
бл. п. маґістер прав
Ярослав Щербанюк
Покійний був провідним членом українського мирянського руху, колишній член крайової управи і колишній довголітній голова відділу Українського Патріярхального Товариства у Ню Йорку, відомий громадський діяч і український патріот. Покійного Ярослава похоронено 30 липня 1987 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
•
Дружині Покійного, пані Ірині, ближчій та дальшій Родині складаємо глибоке співчуття.
Управа Т-ва

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 5-го серпня 1987 р. відійшла у Вічність на 78-му році життя
наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ
бл. п.
АННА ЛЯХОВИЧ
з дому КАЩАК
уроджена 29-го червня 1910 року в Стрию, Україна.
ПАНАХИДА відбудеться в неділю, 9-го серпня 1987 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й. при 129 E 7th Street
ПОХОРОН — 10-го серпня 1987 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра на цвинтарі кальварія Четверта в Queens, N.Y
В глибокому смутку:
донька — ОЛЬГА з мужем ЮРІЄМ ПАСТЕРНАКОМ
внуки — ХРИСТИНА і ЮРІЙ ПАСТЕРНАКИ
син — ОРЕСТ
сестра — ОЛЬГА ДИБА з Родиною в Україні

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило в середу, 5-го серпня ц.р., що кримські татари, які зорганізували декілька демонстрацій, в столиці Совєтського Союзу, роз'їхались з Москви в різні сторони, тобто як каже ТАСС, виїхали „на місця свого проживання". Західні дипломати в Москві кажуть, що совєтським керівникам, зокрема працівникам КҐБ „урвався терпець" і вони вирішили покінчити з аферою кримських татарів, демонстрації яких знайшли зрозуміння і симпатії у багатьох країнах західнього світу, а засоби масової інформації, зокрема акредитовані в Москві кореспонденти, вичерпно інформували про їхні протести .В інформації ТАСС не говориться чому кримські татари припинили свої акції і чи дійсно вони поїхали добровільно на „місця свого проживання", чи КҐБ приготовило для них „несподіванку", яка закінчилась арештом багатьох сотень татар і вкинення їх до численних тюрем. Іншим працівники КҐБ наказали виїхати негайно з Москви.

НОРВЕЗЬКІ ВІЙСЬКОВІ джети і гелікоптери слідкують дуже уважно за перебігом воєнно-морських маневрів совєтських кораблів і повітряної фльоти, які часто появляються біля берегів скандинавських країн .тобто оперують на міжнародних водах і зумисне чи припадково порушують територіяльні води Норвегії. Правда, Совєтський Союз, згідно його головне командування морської і повітряної фльоти, повідомили осіційно деякі скандинавські країни про заплановані маневри, але це не означає, що совєтські кораблі чи літаки мають право наближатись на небезпечну віддаль від берегів Норвегії.

В ПЕНТАҐОНІ В СЕРЕДУ, 5-го серпня ц.р., застрелено 30-літнього вбивника, який проскочив попри двох вартових і старався добитись до бюра голови об'єднаних штабів армії. Офіційні чинники заявили, що молодий негр Двайн Воллес з Янгставну, Огайо, був умово хворою людиною.

У НЮ ЙОРКУ, В ГОТЕЛІ Пляза у суботу, 1-го серпня ц.р., урядовці Федерального Бюра Інвестигацій заарештували негритянського демократичного сенатора з міського району Квінс Андрю Дженкінса після того як він прийняв валізку із 150,000 дол. Федеральні власті обвинувачують сен. Дженкінса в пересилці долярової валюти з Америки до Заїру, що є проти закону, якщо сума переходить понад 10,000 дол.

Отець Б. Курилас...

(Закінчення зі стор. 1)

начні громадські місцеві діячі. Тоді ж були зроблені всі пляни, — розповідає о. Богдан, і визначено кошт побудови — 10 мільйонів бельгійських франків. На жаль, така сума була не до зібрання бельгійським українцям , хоч були і княжі дари, як наприклад, півмільйонний дар від українських сестер у Бельгії. Кошторис отже треба було зменшити, що і зроблено в останньому часі. Замість плянованої більшої церкви будуватимуть меншу. Кошти цієї церковці становитимуть 6 мільйонів бфр. тобто суму, що дорівнює 160,000 американських долярів. Одну четвертину цієї суми вже має Будівельний комітет, а три четвертих треба якнайшвидше зібрати.

І тут — гаряче прохання від бельгійських українців, що його ельоквентно висловлює о. д-р Богдан Курилас. На прославу Божу й прославу Українського Тисячоліття Хрищення просить він українців Північної Америки відгукнутися щиро на заклик Будівельного комітету і допомогти в будові храму. Цим храмом особливо цікавиться українська молодь у Европі і з нього якраз ця молодь найбільше буде користати. Це бо у Франкополі відбуваються з'їзди української молоді з багатьох країн (Бельгія лежить географічно та історично в центрі об'єднання Західньої Европи).

На Франкополі проходять літні табори української молоді і щорічно там мають місце зимові студійні табори та численні вишкільні курси на так званому Українському Селі, де постійно неділями перебувають понад сто українських родин. З'їжджаються сюди українці з усіх сусідніх країн. Ось у цій справі (та ще у іншій — „більш важливій") о. Богдан Курилас приїхав до ЗСА і Канади на початку липня ц.р. і буде тут до середини серпня, діставши два місяці відпустки від своїх духовних зверхників.

Побував отець уже в Канаді зі своїм другим проєктом. Туди повела його преважлива справа, бо крім будови церкви на Франкополі, ще ревніше бажає отець Богдан створення своєрідного „другого українського Люрду" в Квебеку в Канаді, де є вже відпустове місце канадських Отців Редемптористів, обитель св. Анни де Бопре (Ste. Anne de Beaupre). Отці Редемптористи в цьому місці прощ, 20 миль від міста Квебек, у провінції тієї ж назви, вітали у себе українських прочан, які прибувають приватно і зорганізовано з рамени своїх прицерковних організацій. Зокрема навідуються туди нерідко прочани-українці з Монтреалю.

Перебуваючи кілька разів на відпустових прощах у святої Анни де Бопре о. Богданові впала в душу думка, чому б тут не створити своєрідного „українського Люрду", мати тут свою церкву — каплицю, щоб українські прочани в Канаді, в якій так багато українців і нема відпустового місця, мали для себе таке місце.

Отець Б. Курилас поділився зі своєю мрією з Митрополитом Максимом Германюком, відвідавши Ієрарха Української Католицької Церкви у Вінніпеґу, і дістав благословення на таке богоугодне діло. Розповідає о. Богдан про те, що вони з Митрополитом не тільки вчились у тій самій школі в свій час (Митрополит — старший товариш з гімназії), але співпрацювали вони і в Бельгії , бо Митрополит Максим, випускник Лювенського університету, під час його студій у Бельгії дуже прислужився українській освітній справі, основавши там Українське Наукове Освітнє Товариство, що діє і досі, маючи під своєю юрисдикцією кільканадцять шкіл для української дітвори. Товариство займається підручниками та усім іншим, що торкається української освіти.

Комунікувався у тій справі о. Богдан і з Владикою Ізидором Борецьким, якого хоч не вдалося побачити отцеві особисто, але о. Богдан мав з Владикою, Епархом українців-католиків східньої Канади, телефонічну розмову, і Владика теж уділив свого благословення для такого канадського „українського Люрду". Підтриманий на дусі о. Богдан у товаристві двох чільних діячів української громади Монтреалю відвідав це місце прощі святої Анни де Бопре і знову був захоплений божеською красою цих відпустових місць.

Якраз там відбувалася проща 50,000 прочан із ЗСА, які молилися не французькою, а англійською мовою. А вся природа, після сильної зливи, аж світилася і сяяла в проміннях сонця, що заходило. З о. Богданом були там два супутники монтреальці: інж. Ярослав Пришляк і Григорій Ощипко, перший — знавець фінансів, керівник щадниць, а другий — виховник молоді, сумівський діяч. Відвідали вони протоігумена Отців Редемптористів, який прийняв трьох українців дуже ласкаво і, довідавшись про все, сказав, що має цю „справу на серці", і думає, що в цім напрямку „можна буде щось зробити". Досі українські паломники вливалися в загальне русло тих квебекців, там що молилися, а тепер актуальна справа окремої каплиці для українців. Така каплиця вже знайшлася. Треба буде лише поставити стилевий український іконостас, для чого вже проводяться розшуки поміж мистцями, знавцями церковного мистецтва, церковної східньої традиції. Наші троє паломників до обителі св. Анни де Бопре того ж дня потелефонували до Митрополита Максима про успішні відвідини отця провінціяльного, розповідаючи, що ця справа, яку ініціювали вже давніше (10-12 років тому), знову віджила, і цей раз буде напевно завершена, бо захоплені цим проєктом все більше і більше людей в час наближення річниці Тисячоліття, що й поновило й потроїло бажання бачити каплицю тут побудованою.

Просвітлені надією, — казав о. Б. Курилас, — мали ці троє теж розмову з одним старенським братом редемптористом, що займається в св. Анни де Бопре „етнічними паломниками", і обговорили з ним справу українського стилевого іконостасу. Здійснення ж кінцеве належатиме до монтреальської української громади і до о. митрата Івана Гаврилюка. А всі українці в Канаді та у ЗСА напевно відгукнуться радо на заклик комітету в Монтреалі і складуть свої пожертви на устаткування каплиці.

Це буде перший крок. Далі — своя українська церква.

Не втомлюється о. Богдан розповідати, що в Отців Редемптористів у св. Анни де Бопре взагалі дуже цікаво, поблизу є там великі поселення індіян, і отці та брати ревно ширять світло Христової віри поміж тими корінними жителями Квебеку — ірокез й гюронами. Зрештою бачив він там і циган, які теж прихиляються до християнської віри. І так, після 11-річної перерви, коли багато перешкод існувало на шляху організування українського відпустового місця в Квебеку, ця справа стала й актуальною і можливою. Отець Богдан бачив у цьому теж веління з неба, адже це в Монтреалі, в серпні 1976 року (тоді він відвідав обитель св. Анни вперше) йому самому притрапилася досить прикра подія,– він зламав собі ногу. Різні комплікації повергли його у своєрідну безнадію протягом довшого часу і вимушену недіяльність, а тепер, коли вже зовсім повернувся до свого попереднього здоров'я, отець хоче бачити всі свої колишні проєкти здійсненими, навіть повернутися знову до власної літературної творчости.

Це була „третя справа", для якої о. Богдан прийшов до редакції „Свободи". Він сам письменник, драматург поет і перекладач (і видавець, бо мав своє видавництво „Зорю" таки в Бельгії, в якому побачили світ твори різних авторів, в тому й самого о. Б. Куриласа). Тепер його видавництво з різних причин нечинне, тому шукає о. Б. Курилас можливости видати свої зібрані твори у іншому видавництві. До збірки плянованої хоче дати вже друковані три п'єси :.. „Нерон", „Жанна д'Арк" і „Діялоги Василіянок", вірші з двох збірок „Голубі далі" та „Сині Далі", як і окремі вірші, друковані в періодиках — в українському католицькому місячникові Отців Василіян з Торонто, Канада, в журналі „Світло" і в „Голосі Христа Чоловіколюбця", квартальнику Апостольської Екзархії для українців у Франції, країн Бенелюксу й Швайцарії. Квартальник виходить у Бельгії. Зробив о. Курилас теж чимало перекладів, як ось „Життя св. Варвари" та переклад Миколи Гоголя „Роздуми над Божественною Літургією". В Енциклопедії Українознавства, в гасловій частині, читаємо, що Курилас Богдан, народжений 1917 року, український католицький священик, редемпторист, ... писав популярні розвідки й статті, вірші на релігійні теми. Видав збірки віршів (під псевдонімом Ігор Калиненко), і написав працю „З'єдинення архиєпископа Мелетія Смотрицького" (1962 року). Це була докторська дисертація у Українському Вільному Університеті, де о. Б. Курилас дістав докторат з філософії. Гість приніс зі собою автобіографію його замученого більшевицькою тюрмою й засланням батька, св. п. о. декана Василя Куриласа. Отець декан і багато з його родини перейшли тяжкі поневіряння в сталінсько-берійських тюрмах і на засланнях. Відбувши свої „строки", повернувся св.п.о. Василь Курилас у Галичину, до рідних місць, за часів відлиги Хрущова із вкрай знищеним здоров'ям. Там жив і помер, але ще встиг написати синові до Бельгії свою автобіографію, пересилаючи її по кілька листочків у листах, списаних дрібненько, протягом кількох років, аж до смерти в 1980 році.

Не менш цікаве й повчальне життя і самого о.д-ра Б. Куриласа, яке він як людина, що вміє тримати перо в руках, має написати, бо життя його цікаве і повчальне, — тож прощаємося з о. д-ром Б. Куриласом із його запевненням, що він буде тримати контакт з американськими й канадськими українцями, та інформуватиме нас про ці цікаві проєкти, як і про майбутні, бо хоче о. Богдан щось написати для гідного вшанування світлого українського Тисячоліття Хрищення України-Руси.

Тим, що бажатимуть з ним скомунікуватися, подаємо адресу: Rev. Bohdan Kurylas, CSSR, 28, rue Belliard, Bruxelles 1004. Belgium.

У ПЕРСЬКІЙ ЗАТОЦІ ситуація далі напружена у зв'язку з маневрами іранської фльоти, зокрема швидких човнів-винищувачів і присутністю американської військової фльоти та декількох військових кораблів Франції і Совєтського Союзу. Головнокомандуючий іранською революційною армією в цьому районі ген. Мошен Різай заявив, що китайські ракети типу „Сілкворм" розміщені недалеко Гормузького заливу є готові заатакувати кожний американський чи будь-який інший корабель, якщо б котрась з держав намагалася спровокувати перестрілку, або не пошанувала суверенних прав Ірану. „Сторожі ісламської революції", зокрема прибічники аятолли Хомейні, можуть вислати також тисячі добровольців, які вже зголосилися до виконання самовбивчих атентатів проти американських кораблів і літаків. Політичні і військові спостерігачі кажуть, що Іран почав підтягати до Перської затоки і Гормузької протоки вилику частину свого війська, і як кажуть поінформовані особи, до кінця вересня там стаціонуватимуть 55 іранських дивізій.

СОВЄТСЬКИЙ МІНІСТЕР закордонних справ Едуард А. Шеварднадзе прибув до Женеви у Швайцарії, де він має намір зустрітись з представниками Адміністрації президента Роналда Регена і виступити на міжнародній конференції, яка розглядає справу заборони продукції хемічної зброї. На пресовій конференції яку совєти влаштували на летовищі в Женеві, Шеварднадзе, несподівано для всіх заявив, що порозуміння у справі відтягнення американських і совєтських ракет з Центральної, Східньої і Західньої Ервопи уже майже закінчилося успішно. Також майже готовий договір про заборону хемічної зброї, який підтримують обидві надпотуги, тобто З'єднані Стейти і Совєтський Соз. „Я приїхав до Женеви, щоб допомогти зреалізувати цей задум". При тому він пригадав, що минає вже майже два роки від першої зустрічі генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Горбачова і президента Р. Регена у Женеві. Шеварднадзе не виключає чергової зустрічі на вершинах в найближчому майбутньому, тим більше, що ідея Женеви, тобто ідея зменшення нуклеарної зброї, живе до нині

УПЦерква...

(Закінчення зі стор. 1)

домляється, що індивідуальних запрошень на урочистість відслонення пам'ятника та до участи в бенкеті не висилалось, залишаючи кожній організації і окремій особі рішити, як мають відгукнутися на започаткування ювілейного року в центрі українського православ'я.

Слід завчасу подбати про придбання квитків на бенкет. Ціна квитка на бенкет 25 дол. від особи, замовляти можна в канцелярії Консисторії, телефонуючи на число: (201) 356-0090.

ВІДІЙШЛИ

● ВІД НАС ●

МАРІЯ ҐУЗОВСЬКА, член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаго, Ілл., померла 17-го червня 1987 року на 62-му році життя. Нар. 1924 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку дочку Патрисію Шірер. Похорон відбувся 20-го червня 1987 року на цвинтарі св. Йосифа в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ВОЛОДИМИР П. ПОСПУР, член УНС Відд. 370-го в Ню Гевен, Конн., помер 1-го червня 1987 року на 73-му році життя. Нар 27-го листопада 1913 року в Ансонії, Конн. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Люсіл, брата Івана, сестру Стеллу Ґрабовецку, пасерба Тому і двоє правнуків. Похорон відбувся 3-го червня 1987 року на цвинтарі св. Лаврентія у Вест Гевен, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Васил Ґіна, секр.

КАРЛО НАҐРИЧ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 14-го червня 1987 року на 93-му році життя. Нар. 1894 року в селі Березів Середній, Коломия, Україна. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку сина Фреда. Похорон відбувся 17-го червня 1987 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Татарський, секр.